

2.13.6 Δικαιώματα που απορρέουν από κάθε κατηγορία εισφορών

Οι εισφορές μισθωτού παρείχαν ανέκαθεν, και εξακολουθούν να παρέχουν, δικαίωμα σ' όλες τις παροχές που πρόβλεπαν οι εκάστοτε εν ισχύ Νόμοι Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Οι εισφορές προαιρετικά ασφαλισμένου με βάση το Νόμο του 1956⁴²⁴ παρείχαν δικαίωμα μόνο για βοήθημα γάμου, επίδομα ορφανίας και συντάξεις γήρατος και χηρείας. Με το Νόμο του 1964⁴²⁵ οι εισφορές προαιρετικά ασφαλισμένου παρείχαν τα ίδια δικαιώματα με τις εισφορές αυτοτελώς εργαζομένου (νέα κατηγορία υποχρεωτικά ασφαλισμένων από 5.10.1964) δηλ. δικαίωμα για βοήθημα γάμου, επίδομα ορφανίας, σύνταξης γήρατος και χηρείας και βοήθημα κηδείας. Από τον Ιανουάριο του 1973⁴²⁶ τα δικαιώματα από εισφορές αυτοτελώς εργαζόμενου επεκτάθηκαν και στο βοήθημα τοκετού και τη σύνταξη ανικανότητας. Τα δικαιώματα από εισφορές προαιρετικά ασφαλισμένου διευρύνθηκαν από τον Ιανουάριο του 1977⁴²⁷ για να περιλάβουν και το δικαίωμα για βοήθημα τοκετού.

Από τον Οκτώβριο του 1980⁴²⁸ οι εισφορές προαιρετικά ασφαλισμένου αναφορικά με απασχόληση στο εξωτερικό στην υπηρεσία Κύπριου εργοδότη, εξισώθηκαν, σ' ότι αφορά δικαιώματα για παροχές, με τους μισθωτούς τους απασχολούμενους στην Κύπρο, με εξαίρεση το δικαίωμα για παροχές λόγω εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών.

Οι εισφορές των αυτοτελώς εργαζόμενων γυναικών άρχισαν να λαμβάνονται υπόψη και για θεμελίωση δικαιώματος για επίδομα μητρότητας από τον Απρίλιο του 1983.⁴²⁹ Από τον Ιούλιο του 1989⁴³⁰ οι εισφορές των προαιρετικά ασφαλισμένων λαμβάνονται υπόψη και για σκοπούς υπολογισμού του ύψους της σύνταξης ανικανότητας, όχι, όμως, για σκοπούς θεμελίωσης δικαιώματος.

Η ειδική εισφορά που καταβάλλεται από την Κυβέρνηση της Δημοκρατίας για περιόδους θητείας στην Εθνική Φρουρά θεωρούνταν από την αρχή ως πιστωμένη εισφορά για όλες τις παροχές με εξαίρεση τη σύνταξη χηρείας, τη σύνταξη ανικανότητας και το επίδομα ορφανίας, για τα οποία λογιζόταν ως πραγματική εισφορά μισθωτού, νοούμενου ότι τα αίτια του θανάτου ή της ανικανότητας δεν έχουν σχέση με την υπηρεσία στην Εθνική Φρουρά.⁴³¹ Από τον Ιανουάριο του 1993⁴³² η ρύθμιση αυτή επεκτάθηκε για να καλύψει και το δικαίωμα για επίδομα ασθενείας, όταν η ανικανότητα για εργασία προκαλείται από ατύχημα που επισυμβαίνει μέσα στους πρώτους έξι μήνες από τη συμπλήρωση της θητείας.

Οι διάφορες πιστώσεις (βλ. 2.13.4) δεν έχουν την ίδια αξία με τις πραγματικές

424. **The Social Insurance Law, 31 of 1956**, (s. 12(3)(β)).

425. **Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος, 2 του 1964**, (άρθρο 13(3)(β)).

426. **Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος, 106 του 1972**, (άρθρο 12(2)(β)).

427. **Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος, 68 του 1976**, (άρθρο 5(9)).

428. **Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος, 41 του 1980**, (άρθρο 25(1)(δ)).

429. **Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος, 11 του 1983**, (άρθρο 8).

430. **Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος, 96 του 1989**, (άρθρο 5).

431. **Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος, 32 του 1976**, (άρθρο 4).

432. **The Social Insurance Law, 31 of 1956**, (s.12) και ο **Περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος, 2 του 1964**, (άρθρο 13).

εισφορές. Λαμβάνονται υπόψη αφού πρώτα ο ασφαλισμένος ικανοποιήσει τις ασφαλιστικές προϋποθέσεις που αναφέρονται σε πραγματικές εισφορές για κάθε είδος παροχής. Ενώ με τους Νόμους του 1956 και 1964⁴³³ λαμβάνονταν υπόψη όλα τα είδη πιστώσεων για όλες τις παροχές, από τον Απρίλιο του 1970⁴³⁴ οι πιστώσεις που χορηγούνται για την προ της εισόδου στην ασφάλιση περίοδο (εκτός από αυτές για τακτική εκπαίδευση και θητεία στην Εθνική Φρουρά) δεν λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς βοήθηματος γάμου, σύνταξης γήρατος ή σύνταξης χρειάς. Τον Ιανουάριο του 1973⁴³⁵ ο περιορισμός αυτός επεκτάθηκε και στη σύνταξη ανικανότητας και από τον Ιούλιο του 1978,⁴³⁶ στο επίδομα αγνοουμένου. Το βοήθημα γάμου περιλήφθηκε από τον Οκτώβριο του 1980,⁴³⁷ στις παροχές για τις οποίες το είδος αυτό των πιστώσεων λαμβάνεται υπόψη.

Οι ειδικές πιστώσεις για τη μετά την εισβολή περίοδο (Ιούλιος 1974-Σεπτέμβριος 1976) άρχισαν να λαμβάνονται υπόψη από τον Ιούλιο του 1977 για σκοπούς συντάξεων γήρατος, ανικανότητας και χρειάς⁴³⁸ και για το επίδομα αγνοουμένου για παιδιά, από τον Οκτώβριο του 1980⁴³⁹ (σε περίπτωση θανάτου του μη αγνοούμενου γονέα).

Οι αναδρομικές πιστώσεις που χορηγήθηκαν σε ασφαλισμένους ηλικίας 50-63 ετών κατά τις 6.10.1980 και οι πιστώσεις για αναμενόμενη ασφάλιση σε περίπτωση θανάτου ή μόνιμης ανικανότητας ισχύουν μόνο για σκοπούς συμπληρωματικής σύνταξης γήρατος, ανικανότητας, ή χρειάς και για επίδομα ορφανίας, καθώς και για επίδομα αγνοουμένου για παιδιά (σε περίπτωση θανάτου του μη αγνοούμενου γονέα).

2.14 Πληρωμή Εισφορών - Υποχρεώσεις Εργοδοτών και Ασφαλισμένων σε Σχέση με Εισφορές

Οι εισφορές Κοινωνικών Ασφαλίσεων με βάση το Νόμο του 1956⁴⁴⁰ καταβάλλονταν μέσω των κατά τόπους ταχυδρομείων με την αγορά ειδικών «ενσήμων κοινωνικών ασφαλίσεων» από τους εργοδότες και προκειμένου περί προαιρετικά ασφαλισμένων από τους ίδιους. Ως μόνη απόδειξη πληρωμής της εισφοράς ήταν η επικόλληση ενσήμου ανάλογης αξίας κάθε εβδομάδα στην «κάρτα εισφορών» του ασφαλισμένου.

Η μόνη εξαίρεση από τη μέθοδο αυτή ήταν η πληρωμή των εισφορών για τους δημοσίους υπαλλήλους, η οποία γινόταν απευθείας προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η κάρτα κοινωνικών ασφαλίσεων ίσχυε για ένα έτος εισφορών (Οκτώβριος - Σεπτέμβριος). Κάθε μισθωτός όφειλε πριν αναλάβει εργασία να αποταθεί στο πλησιέστερο Γραφείο Εργασίας για να πάρει αριθμό κοινωνικών ασφαλίσεων και να εφοδιασθεί με κάρτα κοινωνικών ασφαλίσεων. Η κάρτα έπρεπε να παραδοθεί από τον ίδιο στον εργοδότη του και αν η απασχόληση του διακοπτόταν όφειλε να φυλάξει την

433. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος, 98(Ι) του 1992, (άρθρο 10).

434. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος, 23 του 1970, (άρθρο 8).

435. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος, 106 του 1972, (άρθρο 12(2)(δ)).

436. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος, 66 του 1978, (άρθρο 4(α)).

437. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος, 41 του 1980, (άρθρο 25(1)(ε)).

438. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος, 68 του 1976, (άρθρο 5(δ)).

439. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος, 41 του 1980, (άρθρο 25(1)(α)).

440. The Social Insurance Law, 31 of 1956, (s. 8).

κάρτα ή να την παραδώσει στο πλησιέστερο Γραφείο Εργασίας. Με τη λήξη της κάρτας έπρεπε να την υπογράψει, να καταχωρήσει τη διεύθυνση του και να την παραδώσει στο εν λόγω Γραφείο για να εφοδιαστεί με νέα κάρτα για το τρέχον έτος εισφορών.

Ο εργοδότης από την πλευρά του είχε υποχρέωση να εφοδιαστεί με κάρτα κοινωνικών ασφαλίσεων για κάθε πρόσωπο που απασχολούσε, είτε από το ίδιο είτε αποτεινόμενος στο Γραφείο Εργασίας. Ήταν υπεύθυνος για τη φύλαξη της κάρτας ενόσω διαρκούσε η απασχόληση και σε περίπτωση τερματισμού της απασχόλησης όφειλε να την παραδώσει στον ασφαλισμένο ή, όπου τούτο ήταν πρακτικά αδύνατο, στο Γραφείο Εργασίας. Αν κατά τη λήξη της κάρτας η απασχόληση του ασφαλισμένου συνεχιζόταν, ο εργοδότης όφειλε, αφού φροντίσει ώστε αυτή να υπογραφεί από τον ασφαλισμένο, να την παραδώσει στο Γραφείο Εργασίας για ανανέωση. Η επικόλληση του ενσήμου για κάθε εβδομάδα έπρεπε να γίνει πριν την πληρωμή του αντίστοιχου ημερομισθίου ή μισθού και το ένησμο να ακυρωθεί με την αναγραφή σ' αυτό της ημερομηνίας επικόλλησης.

Το πιο πάνω σύστημα διατηρήθηκε μέχρι το Σεπτέμβριο του 1972, οπότε εισήχθη νέο σύστημα απευθείας πληρωμής των εισφορών κοινωνικών ασφαλίσεων στα κατά τόπους Γραφεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, χωρίς τη μεσολάβηση ενσήμων, με ενσωμάτωση και των διαδικασιών πληρωμής εισφορών σε δύο άλλα Ταμεία, το Ταμείο Επισίων Αδειών με Απολαβές και το Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό, σ' ένα ενιαίο σύστημα.⁴⁴¹ Η αλλαγή του συστήματος κρίθηκε αναγκαία για σκοπούς συντονισμού του ελέγχου και της είσπραξης των εισφορών στα τρία Ταμεία, καθώς και μείωσης των διοικητικών δαπανών. Επίσης, σημαντικός παράγοντας στην απόφαση για αλλαγή, ήταν οι αδυναμίες που παρουσίαζε το σύστημα των ενσήμων. Ο έγκαιρος έλεγχος της συμμόρφωσης των εργοδοτών με τις υποχρεώσεις τους ήταν αδύνατος, ενώ η απώλεια ή μη παράδοση της κάρτας κοινωνικών ασφαλίσεων από τον ασφαλισμένο συνεπαγόταν και απώλεια των δικαιωμάτων του, αφού ήταν η μόνη απόδειξη της ασφάλισης του με βάση την οποία γινόταν η επίσημη ενημέρωση του ατομικού λογαριασμού του. Τα ίδια προβλήματα αντιμετωπιζόνταν και σε σχέση με τους αυτοτελείς εργαζομένους που εντάχθηκαν υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Σχεδίου από τον Οκτώβριο του 1964 και για τους οποίους οι εισφορές πληρώνονταν επίσης με το σύστημα των ενσήμων και των καρτών κοινωνικών ασφαλίσεων.

Τα βασικά χαρακτηριστικά του συστήματος του 1972 ήταν :

- α) Η υποχρέωση των εργοδοτών για εγγραφή σε ειδικό μητρώο.
- β) Η υποχρέωση για τήρηση μητρώου απασχολούμενων και αποδοχών.
- γ) Η υποχρέωση των εργοδοτών για εξασφάλιση «πινακίδας εισφορών» για κάθε άτομο το οποίο απασχολούσαν εντός καθορισμένης προθεσμίας.

---

441. Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Εισφοραί) Κανονισμοί του 1972.

- δ) Η υποχρέωση για καταβολή των εισφορών στο Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων της περιοχής τους κάθε μήνα.
- ε) Η υποχρέωση των αυτοτελών εργαζομένων να καταβάλλουν τις εισφορές τους ανά τρίμηνο στο Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων της περιοχής τους.
- στ) Οι πινακίδες εισφορών των μισθωτών έδιναν πλήρη εικόνα της διάρκειας της απασχόλησης και των αποδοχών του ασφαλισμένου κατά εργοδότη.

Η πινακίδα έπρεπε να παραδοθεί με τη λήξη της απασχολήσεως ή να ανανεωθεί στο τέλος του έτους εισφορών, αφού προηγουμένως υπογραφεί από τον ασφαλισμένο.

Οι υποχρεώσεις των ασφαλισμένων περιορίζονταν στην εφάπαξ εγγραφή τους στο μητρώο ασφαλισμένων, διατηρώντας τον ίδιο αριθμό κοινωνικών ασφαλίσεων, εφ' όρου ζωής, όπως και με βάση το προηγούμενο σύστημα.

Η χρήση των πινακίδων εισφορών καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε με την υποβολή μηνιαίων καταστάσεων απασχόλησης και αποδοχών για κάθε μισθωτό από το έτος εισφορών 1995. Με την εισαγωγή της τεχνολογίας της πληροφορικής στις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, η οποία άρχισε να αναπτύσσεται σταδιακά από το 1977, η διαδικασία εγγραφής εργοδοτών και εργοδοτούμενων, καθώς και η είσπραξη εισφορών μηχανογραφήθηκε από το 1994, επιτρέποντας μεγαλύτερη ευελιξία και την υιοθέτηση σύγχρονων μεθόδων απευθείας πληρωμής των εισφορών. Τα πλεονεκτήματα της αλλαγής του συστήματος από τον Οκτώβριο του 1972 και των βελτιώσεων που ακολούθησαν είναι ότι :

- α) Η υπηρεσία γνωρίζει ανά πάσα στιγμή ποι οι εργοδότες και για ποιους εργοδοτούμενους τους δεν κατέβαλαν εισφορές μέσα στη νενομισμένη προθεσμία.
- β) Η ενημέρωση ατομικών ασφαλιστικών λογαριασμών είναι αυτόματη χωρίς τον κίνδυνο να μείνουν ακαταχώριστα δεδομένα που επηρεάζουν τα δικαιώματα του ασφαλισμένου.

Ο εργοδότης ήταν ανέκαθεν υπόχρεος να καταβάλλει, τόσο το μερίδιο της εισφοράς που βαρύνει τον ίδιο όσο και το μερίδιο που βαρύνει το μισθωτό. Το μερίδιο του μισθωτού παρακρατείται από τις αποδοχές της εβδομάδας ή του μήνα για τον οποίο οφείλεται η εισφορά. Παράλειψη του εργοδότη να παρακρατήσει το μερίδιο της εισφοράς του μισθωτού από τις αποδοχές της αντίστοιχης περιόδου, συνεπάγεται την επιβάρυνση του ίδιου με ολόκληρη την εισφορά, χωρίς δικαίωμα παρακράτησης της από μελλοντικές πληρωμές. Οι Νόμοι του 1956 και 1964⁴⁴² προέβλεπαν και επιβάρυνση του εργοδότη με το μερίδιο της εισφοράς του μισθωτού σ' όλες τις περιπτώσεις που ο

---

442. **The Social Insurance Law, 31 of 1956, (s. 6)** και ο **περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος, 2 του 1964**, (άρθρο 6).

μισθωτός απασχολούνταν χωρίς χρηματική αμοιβή. Αν ο μισθωτός αμειβόταν από τρίτο, ο εργοδότης είχε το δικαίωμα διεκδίκησης της προσωπικής εισφοράς του μισθωτού μέσα σε προθεσμία τριών μηνών. Από τον Ιανουάριο του 1973⁴⁴³ η υποχρέωση αυτή περιορίστηκε στις περιπτώσεις μαθητευόμενων των οποίων οι απολαβές ήταν αμελητέες (κάτω της £1 την εβδομάδα) ή εργαζόμενων φυλακισμένων. Ταυτόχρονα, σε περίπτωση απουσίας του μισθωτού με άδεια με απολαβές από το Κεντρικό Ταμείο Αδειών, δόθηκε δικαίωμα στον εργοδότη να παρακρατεί την αντίστοιχη εισφορά του μισθωτού από τις αποδοχές της προηγούμενης ή αμέσως επόμενης της άδειας περιόδου.

Από τον Οκτώβριο του 1980,⁴⁴⁴ που για τους μαθητευόμενους καθορίστηκε κατώτατη εισφορά πάνω σε τεκμαρτές αποδοχές (50% των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών) δόθηκε δικαίωμα στον εργοδότη να παρακρατεί μόνο το μέρος της προσωπικής εισφοράς που αναλογεί στις πραγματικές αποδοχές του μαθητευόμενου. Ανάλογη ρύθμιση επιτράπη και για περιπτώσεις φυλακισμένων εργαζομένων στις φυλακές.

Επίσης, η εισφορά στο Κεντρικό Ταμείο Αδειών προστίθεται από τότε στις αποδοχές κάθε εβδομάδας ή μήνα και έτσι η παρακράτηση της εισφοράς για την περίοδο της άδειας γίνεται εκ των προτέρων.

Μέχρι τον Απρίλιο του 1970⁴⁴⁵ δεν υπήρχε χρονικός περιορισμός για την είσπραξη καθυστερημένων εισφορών από εργοδότες και αυτοτελώς εργαζομένους. Από τον εν λόγω μήνα η είσπραξη εισφορών αναδρομικά περιορίστηκε στα τρία χρόνια, αλλά η αναδρομική είσπραξη εισφορών από εργοδότες επεκτάθηκε στα έξι χρόνια από τον Ιανουάριο του 1973.⁴⁴⁶ Για τους προαιρετικά ασφαλισμένους το δικαίωμα καταβολής εισφορών αναδρομικά περιορίστηκε από τον ίδιο μήνα στο ένα έτος εισφορών και αργότερα, από τον Οκτώβριο του 1980, στα δύο το πολύ έτη εισφορών.⁴⁴⁷

Ο τερματισμός της υποχρέωσης για εισφορές λόγω ορίου ηλικίας διαφοροποιήθηκε αρκετές φορές σ' όλη τη διαδρομή της Νομοθεσίας από το 1956 μέχρι το 2006. Τόσο ο Νόμος του 1956 όσο και ο Νόμος του 1964 δεν είχαν κανένα περιορισμό ηλικίας, ούτε και όταν ο ασφαλισμένος λάμβανε σύνταξη γήρατος. Από τον Απρίλιο του 1970 απαγορεύτηκε η ασφάλιση προσώπου για πρώτη φορά μετά την συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας του, χωρίς, ωστόσο, τούτο να απαλλάσσει οποιοδήποτε εργαζόμενο, που ασφαλίστηκε πριν από την ηλικία αυτή, από την υποχρέωση να καταβάλλει εισφορές μετά τη συμπλήρωση της.⁴⁴⁸ Τον Ιανουάριο του 1973 τέθηκε ως όριο ηλικίας τερματισμού της υποχρέωσης για εισφορές το 70ο έτος.⁴⁴⁹

Τον Οκτώβριο του 1980⁴⁵⁰ ως όριο ηλικίας τερματισμού της υποχρέωσης για εισφορά καθορίστηκε το 65ο έτος, με εξαίρεση τους ασφαλισμένους που δεν δικαιούνταν σύνταξη, για τους οποίους η υποχρέωση αυτή

443. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος, 106 του 1972, (άρθρο 6 (4)&(5)).

444. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος, 41 του 1980, (άρθρο 11).

445. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος, 23 του 1970, (άρθρο 6).

446. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμοι, 106 του 1972, (άρθρο 8).

447. Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Εισφοραί) Κανονισμοί του 1972 και ΚΔΠ 240/80.

448. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος, 23 του 1970, (άρθρο 3).

449. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος, 106 του 1972, (άρθρα 4(1)(β) και 7(1)(β)).

450. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος, 41 του 1980, (άρθρα 4, 12 & 15).

συνεχιζόταν μέχρι και το 70ο έτος. Η εξαίρεση αυτή καταργήθηκε το Νοέμβριο του 1985,⁴⁵¹ επαναφέρθηκε, όμως, τον Ιανουάριο του 1993⁴⁵² με όριο το 68ο έτος.

2.15 Μείωση Εισφορών και Παροχών των Επαγγελματικών Σχεδίων Συντάξεων και των Ταμείων Προνοίας

Με σκοπό, όπως ήδη αναφέρθηκε (βλ. 1.5.), το μετριασμό των οικονομικών επιπτώσεων και την αποφυγή της υπερασφάλισης, η εισαγωγή του Σχεδίου του 1980 συνοδεύτηκε από τη μείωση των εισφορών και παροχών των επαγγελματικών σχεδίων συντάξεων και των ταμείων προνοίας. Η έννοια του ταμείου προνοίας ήταν ευρεία και περιλάμβανε οποιοδήποτε ταμείο ή διευθέτηση που λειτουργούσε εργοδότης, ή για λογαριασμό εργοδότη, με σκοπό την παροχή εφάπαξ πληρωμών για αφιπνέριση, θάνατο ή τερματισμό της απασχόλησης μισθωτού.⁴⁵³ Τα ταμεία προνοίας με τη στενή έννοια του όρου (με εισφορές και από τις δυο πλευρές) διαχωρίστηκαν στα καθαρώς καθορισμένης εισφοράς ταμεία και στα ταμεία που συνδύαζαν τις παροχές καθορισμένης εισφοράς με την εγγύηση ενός κατώτατου ποσού παροχής από τον εργοδότη, η οποία συναρτώταν με τον τελικό μισθό.

Για την πρώτη κατηγορία ταμείων προνοίας οι εισφορές κάθε πλευράς μειώθηκαν από τις 6.10.1980 κατά 3% ποσοστιαίες μονάδες για αποδοχές μέχρι το ποσό του ανώτατου ορίου ασφαλιστέων αποδοχών, με συνέπεια την ανάλογη μείωση των συσσωρευόμενων ωφελημάτων.⁴⁵⁴

Η ίδια μείωση εφαρμόστηκε και για τη δεύτερη κατηγορία ταμείων προνοίας με τη διαφορά ότι, όταν το συσσωρευμένο ωφέλημα ήταν κάτω από το ποσό της εγγυημένης από τον εργοδότη παροχής, ο εργοδότης είχε το δικαίωμα να αφαιρέσει από το ποσό που απαιτούνταν για συμπλήρωση του εγγυημένου ποσού, ποσό ίσο με τη μείωση των εισφορών πλέον τους ανάλογους τόκους.⁴⁵⁵ Στην κατηγορία αυτή υπήρχαν ταμεία των οποίων οι εισφορές υπολογίζονταν στο βασικό μισθό, χωρίς δηλ. να λαμβάνεται υπόψη το πηριθμικό επίδομα. Για τα ταμεία αυτά το ποσό που μπορούσε να αφαιρέσει ο εργοδότης ήταν αυτό που αντιστοικούσε στη μείωση της προσωπικής εισφοράς του υπαλλήλου, πλέον 3% πάνω στις ασφαλιστέες αποδοχές του υπαλλήλου, μαζί με τους ανάλογους τόκους.⁴⁵⁶

Σ' ότι αφορά ταμεία ή άλλες διευθετήσεις εφάπαξ παροχών χωρίς εισφορά από μέρους του υπαλλήλου, η μείωση καθορίστηκε στο 3% των ασφαλιστέων αποδοχών του υπαλλήλου μαζί με τους ανάλογους τόκους.

Η ως άνω ανωτέρω μειώσεις ισχύουν μόνο για Ταμεία Προνοίας που λειτουργούσαν στις 6.10.1980.

451. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος 116 του 1985, (άρθρα 2, 3 & 4).

452. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος 98(Ι) του 1992, (άρθρο 7).

453. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος, 41 του 1980, (άρθρο 2).

454. Ως η ανωτέρω υποσημείωση, (άρθρο 87 (11)).

455. Ως η υποσημείωση 453, (άρθρο 87(2)).

456. Ως η υποσημείωση 453, (επιφύλαξη άρθρου 87(2)).

Τα Επαγγελματικά Σχέδια Συντάξεων διαχωρίστηκαν σ' αυτά που χρηματοδοτούνταν από τους εργοδότες και τους υπαλλήλους και σ' αυτά που χρηματοδοτούνταν αποκλειστικά από τους εργοδότες. Και για τις δύο κατηγορίες οι συντάξεις για υπηρεσία από τις 6.10.1980 μειώνονται κατά το ποσό της συμπληρωματικής σύνταξης κοινωνικών ασφαλίσεων για την περίοδο που οι δύο συντάξεις συμπίπτουν χρονικά. Η διαφορά μεταξύ των δύο κατηγοριών έγκειται στη μείωση της εισφοράς. Για την πρώτη κατηγορία (χρηματοδότηση και από τα δύο μέρη) οι εισφορές κάθε πλευράς μειώνονται κατά το ήμισυ του εξοικονομούμενου συνολικού ποσοστού εισφοράς από τη μείωση των συντάξεων. Για τη δεύτερη κατηγορία σχεδίων, όπου ο υπάλληλος δεν καταβάλλει εισφορά και επομένως δεν υπήρχε θέμα μείωσης της, οι εργοδότες επιβαρύνονται με το μερίδιο της εισφοράς του υπαλλήλου, το οποίο αντιστοιχεί στη χρηματοδότηση των συμπληρωματικών συντάξεων του Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων (3% μέχρι το 1992 και 3.1% από το 1993). Ειδικά για τους δημοσίους υπαλλήλους, εκτός από τη ρύθμιση αυτή, μειώθηκε η προσωπική εισφορά που καταβάλλουν για συντάξεις επιζώντων κατά μια ποσοστιαία μονάδα, αναφορικά με συντάξιμες απολαβές μέχρι το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών.⁴⁵⁷

Για υπαλλήλους οι οποίοι καλύπτονταν ταυτόχρονα από ταμείο προνοίας και επαγγελματικό σχέδιο συντάξεων, δόθηκε δικαίωμα επιλογής σ' ότι αφορά το ταμείο ή σχέδιο στο οποίο θα εφαρμοζόταν η μείωση, έτσι ώστε αυτή να μην υπερβαίνει τα όρια που ισχύουν για τις κανονικές περιπτώσεις.⁴⁵⁸

2.16 Το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων ιδρύθηκε με το Νόμο του 1956⁴⁵⁹ ως οικονομική οντότητα ανεξάρτητη από το Πάγιο Ταμείο του Κράτους, με πόρους τις προβλεπόμενες από το Νόμο εισφορές και δαπάνες που περιλάμβαναν όλες τις πληρωμές για παροχές και όλα τα διοικητικά έξοδα για την εφαρμογή του Νόμου. Το καθεστώς αυτό του Ταμείου διατηρείται μέχρι σήμερα. Σύμφωνα με το Νόμο, το Ταμείο τελούσε «υπό τον έλεγχο και διαχείριση του Κυβερνήτη» παρότι η διοικητική εφαρμογή του Νόμου ήταν αρμοδιότητα του Πρώτου Ασφαλιστικού Λειτουργού. Η αρμοδιότητα για την επένδυση των χρημάτων του Ταμείου ανατέθηκε στο Γενικό Λογιστή, αλλά υπό την αίρεση οδηγίων του Δημοσιονομικού Γραμματέα. Η επένδυση περιοριζόταν στους εκάστοτε εγκεκριμένους τίτλους (securities) για επενδύσεις των χρημάτων των ταμειευτηρίων. Το 1958⁴⁶⁰ ο περιορισμός αυτός καταργήθηκε και οι επενδυτικές επιλογές αφέθηκαν στην κρίση του Δημοσιονομικού Γραμματέα.

Με το Νόμο του 1964⁴⁶¹ η αρμοδιότητα για επένδυση των χρημάτων του Ταμείου ανατέθηκε στο «Διοικητικό Συμβούλιο» του Ταμείου, σύμφωνα, όμως, με τις εκάστοτε οδηγίες του Υπουργού Οικονομικών. Από τον Ιανουάριο του 1993⁴⁶² η επένδυση ανατέθηκε στο Διευθυντή Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αλλά πάντοτε μέσα στα πλαίσια των οδηγιών του Υπουργού Οικονομικών.

457. **Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμοι, 41 του 1980**, (άρθρα 5 & 88) και **98(Ι) του 1992**, (άρθρο 3).

458. **Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος, 41 του 1980**, (άρθρο 89).

459. **The Social Insurance Law, 31 of 1956**, (s. 44).

460. **The Social Insurance (Amendment) Law, 32 of 1958**, (s.3).

461. **Ο Περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος, 2 του 1964**, (άρθρο 62).

462. **Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος, 106 του 1972**, (άρθρο 53).

Με το Νόμο του 1956⁴⁶³ ιδρύθηκε τριμερές Συμβουλευτικό Σώμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων με αρμοδιότητα να παρέχει «συμβουλή και βοήθεια» σε σχέση με τη διοικητική εφαρμογή του Νόμου. Το Σώμα αυτό μετονομάστηκε σε «Διοικητικό Συμβούλιο» με το Νόμο του 1964⁴⁶⁴ με στοιχεία τόσο εκτελεστικών, όσο και συμβουλευτικών αρμοδιοτήτων. Στις εκτελεστικές αρμοδιότητες περιλαμβάνονταν η ετοιμασία του ετήσιου προϋπολογισμού διοικητικών δαπανών, περιλαμβανομένων και των αναγκών σε προσωπικό, καθώς και του προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων του Ταμείου, η έγκριση των λογαριασμών του Ταμείου και η επένδυση των πλεονασμάτων του. Από τον Ιανουάριο του 1973⁴⁶⁵ ο ρόλος του Συμβουλίου περιορίστηκε σε καθαρά συμβουλευτικό και για να συνάδει η ονομασία του με αυτό το ρόλο, μετονομάστηκε σε «Συμβούλιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων».

Μέχρι και το 1976, η οικονομική κατάσταση του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων παρουσιαζόταν σε ένα ενιαίο λογαριασμό εσόδων και εξόδων και σε ένα ενιαίο ισολογισμό. Από το 1977⁴⁶⁶ συστάθηκε χωριστός λογαριασμός για το επίδομα ανεργίας στα πλαίσια του Ταμείου, με αρχική εφάπαξ προικοδότηση του από το Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό και το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας και τακτική μεταφορά ποσοστού 4% των ολικών εσόδων από εισφορές που καταβάλλονταν στο Ταμείο για μισθωτούς. Το αποθεματικό του Λογαριασμού καθορίστηκε μεταξύ £0,4 εκ και £0,8 εκ. Σε περίπτωση ανεπάρκειας των πόρων του Λογαριασμού, ο Νόμος όριζε ότι οι πρόσθετες ανάγκες θα καλύπτονταν είτε από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας είτε με την επιβολή ειδικής εισφοράς.

Ο σκοπός του διαχωρισμού της χρηματοδότησης των παροχών ανεργίας από τη χρηματοδότηση των άλλων παροχών, ήταν η διασφάλιση της ικανότητας του Ταμείου να καταβάλλει τις συντάξεις σε περιόδους ύφεσης ή κρίσεων με ψηλά ποσοστά ανεργίας.

Η εισαγωγή του Σχεδίου του 1980⁴⁶⁷ και ο διαχωρισμός των παροχών σε δύο συστατικά μέρη, το βασικό και το συμπληρωματικό, με δυο χωριστά συστήματα χρηματοδότησης, διανεμητικό για το πρώτο και ψηλό ποσοστό κεφααιοποίησης για το δεύτερο, δημιούργησε την ανάγκη τήρησης δυο ακόμη ξεχωριστών λογαριασμών του Ταμείου. Έτσι, από τότε, εκτός από το Λογαριασμό Παροχών Ανεργίας, τηρούνται ο Λογαριασμός Γενικών Παροχών και ο Λογαριασμός Συμπληρωματικών Παροχών.

Ο Λογαριασμός Γενικών Παροχών βαρύνεται με τις πληρωμές των βασικών παροχών και τα διοικητικά έξοδα για την εφαρμογή του Νόμου, εκτός από αυτά που αφορούν τις διατάξεις για τις παροχές ανεργίας. Οι πόροι του Λογαριασμού αυτού είναι το 61,3% (9,5/15,5) των ολικών ετήσιων εσόδων του Ταμείου από εισφορές, αφαιρουμένου, όμως, του ποσοστού που

463. **The Social Insurance Law, 31 of 1956**, (s. 43).

464. **Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος, 2 του 1964**, (άρθρο 61).

465. **Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος, 106 του 1972**, (άρθρο 52).

466. **Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος, 68 του 1976**, (άρθρο 16) και οι **περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Λογαριασμός Παροχών Ανεργίας) Κανονισμοί, Κ.Δ.Π. 40 του 1977**.

467. **Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος, 41 του 1980**, (άρθρο 69) και οι **περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Λογαριασμοί του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων) Κανονισμοί, Κ.Δ.Π. 241/80**.

μεταφέρεται στο Λογαριασμό Παροχών Ανεργίας. Το αρχικό αποθεματικό του Λογαριασμού ήταν το αποθεματικό του Ταμείου μέχρι τις 5.10.1980, μείον ποσό £1,5 εκ., που μεταφέρθηκε στο Λογαριασμό Παροχών Ανεργίας. Ο Λογαριασμός Συμπληρωματικών παροχών χρηματοδοτείται με το υπόλοιπο των εσόδων από εισφορές δηλ. το 38,7% (6/15,5) των ολικών εσόδων από εισφορές, μετά την αφαίρεση της εισφοράς για το Λογαριασμό Παροχών Ανεργίας.

Η βάση κατανομής της εισφοράς μεταξύ του Λογαριασμού Γενικών Παροχών και του Λογαριασμού Συμπληρωματικών Παροχών ήταν το αναλογιστικό ισοζύγιο του κάθε Λογαριασμού. Για το Λογαριασμό Γενικών Παροχών, λαμβάνοντας υπόψη ότι, με τα δεδομένα του 1980, οι βασικές συντάξεις πλησίαζαν το στάδιο της ωρίμανσης, η εισφορά καθορίστηκε σε τέτοιο ύψος ώστε το αποθεματικό να διατηρείται στο επίπεδο της ετήσιας δαπάνης για συντάξεις. Αντίθετα, η ωρίμανση του συμπληρωματικού μέρους των συντάξεων προβλεπόταν ότι θα απαιτούσε μια περίοδο πέραν των 40 ετών, στη διάρκεια της οποίας θα έπρεπε να συσσωρευθεί αποθεματικό που μετά το τέλος της περιόδου αυτής να σταθεροποιηθεί στο επίπεδο του εννιαπλασίου της ετήσιας δαπάνης συντάξεων, επίπεδο που ισοδυναμούσε περίπου με την τότε προβαλλόμενη κεφαλαιουχική αξία των συντάξεων που θα καταβάλλονταν με την ωρίμανση του Σχεδίου.

Σ' ότι αφορά το Λογαριασμό Παροχών Ανεργίας, το ποσοστό εισφορών που μεταφερόταν μειώθηκε από 4% των εσόδων του Ταμείου από τις εισφορές για τους μισθωτούς, σε 3% τον Οκτώβριο του 1980, ενώ το ανώτατο ποσό αποθεματικού αυξήθηκε στα £2εκ. Το 1982 το ποσοστό αυξήθηκε στο 4%, το 1983 στο 5% και από το 1986 σε 6%. Το ανώτατο ποσό αποθεματικού αυξήθηκε στα £4 εκ. το 1982 και το 1986 καθορίστηκε στο επίπεδο των ετήσιων δαπανών του Λογαριασμού.⁴⁶⁸ Για κάλυψη ελλειμμάτων του Λογαριασμού μεταφέρθηκε σ' αυτόν το 1987 ποσό £0,502 εκ. και £0,317 εκ. από το Λογαριασμό Γενικών Παροχών και το Λογαριασμό Συμπληρωματικών Παροχών, αντίστοιχα.⁴⁶⁹ Επίσης, για τον ίδιο λόγο το 2005 μεταφέρθηκε ποσό £25,2 εκ. από το Λογαριασμό Συμπληρωματικών παροχών.⁴⁷⁰

2.17 Συντονισμός του Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων με τα Συστήματα των Κρατών Μελών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) και την Ελβετία

Οπως έχει ήδη αναφερθεί, από την 1η Μαΐου 2004 η εφαρμογή της Νομοθεσίας Κοινωνικών Ασφαλίσεων της Κύπρου, υπόκειται στις προσαρμογές που προβλέπουν οι Κανονισμοί (ΕΚ) αρ. 1408/71⁴⁷¹ και (ΕΟΚ) αρ. 574/72.⁴⁷²

468. Οι περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Λογαριασμοί του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί, Κ.Δ.Π. 75/83 και 27/86.

469. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος, 199 του 1998, (άρθρο 12).

470. Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος, 142 (Ι) του 2005, (άρθρο 2).

471. «Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου της 14ης Ιουλίου 1971 περί Εφαρμογής των Συστημάτων Κοινωνικής Ασφάλισης στους Μισθωτούς, στους μη Μισθωτούς και στα Μέλη των Οικογενειών τους που Διακινούνται εντός της Κοινότητας» EEL 149 της 05.07.1971.

472. «Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 574/72 για τον Τρόπο Εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71», EEL 74 της 27.3.1972.

Οι Κανονισμοί αυτοί δεν εισάγουν ενιαίο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης για όλα τα Κράτη μέλη, το καθένα από τα οποία εφαρμόζει το δικό του σύστημα. Κάθε Κράτος μέλος αποφασίζει ελεύθερα για τα πρόσωπα που προστατεύονται και για τις παροχές που παρέχονται από το εθνικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης.

Ο Κανονισμός 1408/71 είναι συντονιστικός των εθνικών συστημάτων και διασφαλίζει τα δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης των διακινούμενων μεταξύ των Κρατών μελών σύμφωνα με τις εξής πέντε βασικές αρχές:

- Αρχή της ίσης μεταχείρισης
- Αρχή της υπαγωγής σε μια μόνο νομοθεσία
- Αρχή του συνυπολογισμού
- Αρχή της εξαγωγής παροχών
- Αρχή της αντισώρευσης παροχών

Η Αρχή της ίσης μεταχείρισης

Ο Κανονισμός 1408/71 απαγορεύει τη διάκριση με βάση την εθνικότητα. Προβλέπει ότι πρόσωπα που έχουν τη διαμονή τους στο έδαφος Κράτους του ΕΟΧ (περιλαμβάνει τα 27 Κράτη μέλη της ΕΕ, τη Νορβηγία, την Ισλανδία και το Λίχτενσταϊν) ή της Ελβετίας, στο οποίο εφαρμόζεται ο Κανονισμός, υπόκεινται στις ίδιες υποχρεώσεις και απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα δυνάμει της νομοθεσίας του οποιουδήποτε άλλου Κράτους στο οποίο μετακινούνται, με τους υπηκόους του Κράτους αυτού.

Η Αρχή της υπαγωγής σε μια μόνο νομοθεσία

Σύμφωνα με την αρχή αυτή, ένα πρόσωπο υπάγεται στη νομοθεσία ενός μόνο Κράτους τ την ίδια στιγμή. Η αρχή αυτή αποσκοπεί στην αποφυγή των επιπλοκών που θα προέκυπταν, αν υπήρχε ταυτόχρονη υπαγωγή στη νομοθεσία κοινωνικής ασφάλισης περισσότερων του ενός Κρατών μελών.

Η Αρχή του συνυπολογισμού

Με βάση την αρχή αυτή, περίοδοι ασφάλισης, απασχόλησης ή διαμονής, που πραγματοποιούνται σε ένα Κράτος μέλος λαμβάνονται υπόψη στον προσδιορισμό του δικαιώματος για παροχές σε άλλο Κράτος μέλος.

Η Αρχή της εξαγωγής παροχών

Η αρχή αυτή διασφαλίζει ότι οι υπήκοοι ενός Κράτους μέλους έχουν το δικαίωμα της καταβολής της παροχής τους, σε οποιοδήποτε άλλο Κράτος μέλος.

Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένες εξαιρέσεις. Για παράδειγμα, η αρχή αυτή δεν επεκτείνεται σε ειδικές χωρίς εισφορά παροχές, τις οποίες τα Κράτη έχουν δηλώσει.

Η Αρχή της αντισώρευσης

Ο αντισωρευτικός κανόνας προβλέπει ότι οι Κανονισμοί της ΕΕ δεν παρέχουν ούτε διατηρούν το δικαίωμα για περισσότερες της μιας παροχές της ίδιας φύσης για μια και την ίδια περίοδο υποχρεωτικής ασφάλισης. Υπάρχει μια πολύ σημαντική εξαίρεση από τον αντισωρευτικό κανόνα που αφορά συντάξεις ανικανότητας, γήρατος, επιζώντων, εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών.

Παροχές και συστήματα που καλύπτονται

Ο Κανονισμός 1408/71 εφαρμόζεται σε όλη τη νομοθεσία του κάθε Κράτους Μέλους, η οποία καλύπτει τους ακόλουθους κλάδους κοινωνικής ασφάλισης:

- Παροχές ασθενείας και μητρότητας (περιλαμβανομένης ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης)
- Παροχές αναπηρίας
- Παροχές γήρατος
- Παροχές επιζώντων
- Παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες
- Βοηθήματα θανάτου
- Παροχές ανεργίας
- Οικογενειακές παροχές

Πρόσωπα που καλύπτονται από τους Κανονισμούς

Οι Κανονισμοί καλύπτουν μισθωτούς ή αυτοτελώς εργαζομένους, περιλαμβανομένων και ατόμων που δεν είναι πλέον οικονομικά ενεργά και που σε κάποια περίοδο της ζωής τους ήταν μισθωτοί ή αυτοτελώς εργαζόμενοι. Οι εξαρτώμενοι των ατόμων αυτών καλύπτονται είτε με βάση αυτοτελές δικαίωμα ή με βάση παράγωγο δικαίωμα από το μισθωτό ή αυτοτελώς εργαζόμενο.

Ο μισθωτός ή αυτοτελώς εργαζόμενος μπορεί να είναι είτε υπήκοος Κράτους Μέλους, ή υπήκοος τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα σε Κράτος Μέλος και η κατάσταση του σχετίζεται με περισσότερα από ένα Κράτη Μέλη.

Προσδιορισμός της Εφαρμοστέας Νομοθεσίας

Ο Κανονισμός ορίζει ότι :

- Ο μισθωτός ή ο αυτοτελώς εργαζόμενος υπάγεται στη νομοθεσία ενός μόνου Κράτους Μέλους
- Ο μισθωτός ή ο αυτοτελώς εργαζόμενος υπάγεται στη νομοθεσία του Κράτους στο οποίο εργάζεται, έστω και αν αυτός διαμένει (έχει την κατοικία του) σε άλλο Κράτος Μέλος.

Ειδικές ρυθμίσεις για ορισμένες κατηγορίες εργαζομένων :

- Πρόσωπα που απασχολούνται σε πλοία υπάγονται στη νομοθεσία του Κράτους Μέλους του οποίου τη σημαία φέρει το πλοίο.

- Οι Δημόσιοι Υπάλληλοι και τα πρόσωπα που «εξομοιούνται προς αυτούς», υπάγονται στη νομοθεσία του Κράτους Μέλους στο οποίο υπάγεται ο οργανισμός που τους απασχολεί.

Εξαιρέσεις από τους γενικούς κανόνες

Αποσπώμενοι εργαζόμενοι μισθωτοί.

Μισθωτός εξακολουθεί να υπάγεται στη νομοθεσία ενός Κράτους Μέλους κατά την απασχόληση του σε άλλο Κράτος Μέλους, όταν αποστέλλεται από εργοδότη με τον οποίο είναι κανονικά συνδεδεμένος για να αναλάβει εργασία για λογαριασμό του εν λόγω εργοδότη στο άλλο Κράτος, η οποία δεν αναμένεται αρχικά να διαρκέσει για περίοδο που υπερβαίνει τους 12 μήνες.

Σε περίπτωση που, λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων η περίοδος απασχόλησης στο άλλο Κράτος Μέλους, διαρκεί περισσότερο από ότι προβλεπόταν, μπορεί να παραταθεί για διάστημα που δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες.

Αποσπώμενοι αυτοτελώς εργαζόμενοι.

Οι κανόνες που αφορούν τους αυτοτελώς εργαζόμενους είναι ανάλογοι με εκείνους για μισθωτούς, όπως επεξηγούνται πιο πάνω. Για παράδειγμα αυτοτελώς εργαζόμενος που απασχολείται συνήθως στην Κύπρο και υπάγεται στην Κυπριακή νομοθεσία, ο οποίος επιθυμεί να απασχοληθεί σε άλλο κράτος της ΕΕ, θα εξακολουθήσει να υπάγεται στην Κυπριακή νομοθεσία, εφόσον η απασχόληση στο εξωτερικό δεν αναμένεται να υπερβεί τους 12 μήνες.

Σε περίπτωση που λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων η διάρκεια της απασχόλησης στο άλλο Κράτος Μέλους θα υπερβεί την αρχική περίοδο των 12 μηνών, ο αυτοτελώς εργαζόμενος μπορεί να υποβάλει αίτηση για την καταβολή εισφορών στο Κυπριακό Σύστημα Κοινωνικών Ασφαλίσεων για ακόμη 12 μήνες.

Συνυπολογισμός Περιόδων Ασφάλισης για Σκοπούς Συντάξεων

Για τον προσδιορισμό του δικαιώματος για σύνταξη ή άλλη παροχή σ' ένα Κράτος Μέλους λαμβάνονται υπόψη οι περίοδοι ασφάλισης / διαμονής που συμπληρώνονται σε άλλο Κράτος Μέλους.

Υπολογισμός παροχών

Τα συνταξοδοτικά δικαιώματα προσδιορίζονται εναλλακτικά δυνάμει των περιόδων ασφάλισης του αιτητή σ' ένα ή περισσότερα Κράτη Μέλη και ο ενδιαφερόμενος λαμβάνει τη ψηλότερη σύνταξη όπως υπολογίζεται από κάθε Κράτος Μέλους.

Κάθε Κράτος Μέλους υπολογίζει το ύψος της σύνταξης το οποίο θα καταβαλλόταν, αν όλες οι περίοδοι ασφάλισης που συμπληρώνονται σε

κάθε Κράτος Μέλος, είχαν συμπληρωθεί βάσει της δικής του νομοθεσίας. Αυτό είναι διοικητικά γνωστό ως η «θεωρητική» σύνταξη.

Ύψος τμηματικής παροχής

Το Κράτος Μέλος μειώνει το θεωρητικό ύψος σύνταξης ανάλογα με τη διάρκεια των περιόδων ασφάλισης που συμπληρώνονται δυνάμει της δικής του νομοθεσίας, σε σχέση με τη συνολική διάρκεια όλων των συνυπολογιζόμενων περιόδων ασφάλισης.

Το Κράτος Μέλος απονέμει είτε το ανεξάρτητο είτε το τμηματικό ύψος παροχής, όποιο από τα δύο είναι το ψηλότερο.

Νέος Συντονιστικός Κανονισμός

Στις 29 Απριλίου 2004 υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ο Κανονισμός (ΕΚ) 883/2004, ο οποίος τροποποιεί και απλοποιεί τον Κανονισμό (ΕΚ) 1408/71. Ο τροποποιητικός Κανονισμός αναμένεται να τεθεί σε ισχύ περί το τέλος του 2008.

Η καινοτομία του νέου Κανονισμού συνίσταται στην επέκταση του προσωπικού πεδίου εφαρμογής των κανόνων συντονισμού σ' όλους τους πολίτες που διακινούνται στα Κράτη μέλη, έστω και αν δεν μετέχουν στην αγορά εργασίας, και όχι μόνο στους μισθωτούς, στους αυτοτελώς εργαζομένους και στα μέλη των οικογενειών τους.

Παράλληλα εκσυγχρονίζονται και απλουστεύονται οι κανόνες συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης των Κρατών μελών, προκειμένου να εξυπηρετηθεί καλύτερα ο στόχος της ελεύθερης κυκλοφορίας προσώπων.